

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 601/2016-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2017 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [redacted]; [redacted]

[redacted]; [redacted]

[redacted]; [redacted]; [redacted]

[redacted]; [redacted]; [redacted]

[redacted]; [redacted];

[redacted]; [redacted]

[redacted]; a [redacted], zastúpených advokátskou

kanceláriou KRION Partners s. r. o., Palisády 50, Bratislava, v mene ktorej koná advokát

a konateľ Mgr. Michal Ridzoň, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu

Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 121/2011, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [redacted], [redacted], [redacted]

[redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted],

[redacted], [redacted], [redacted] a [redacted]

na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 121/2011 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 121/2011 k o n a ť bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume po 400 € (slovom štyristo eur) každému, ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý uhradiť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] trovy konania v sume 1 908,19 € (slovom tisícdeväťstoosem eur a devätnásť centov) na účet ich právneho zástupcu advokátskej kancelárie KRION Partners s. r. o., Palisády 50, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 601/2016-29 z 13. septembra 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

██████████, ██████████, ██████████, ██████████,
██████████, ██████████, ██████████, ██████████,
a ██████████ (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 121/2011 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Predmetom namietaného konania je vyslovenie neplatnosti zápisnice zo schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome č. ████████ na ██████████ v ██████████ konanej 20. apríla 2011. Sťažovatelia vystupujú v konaní ako žalovaní.

3. Sťažovatelia svoju sťažnosť zdôvodnili nečinnosťou okresného súdu spočívajúcou v neuskutočnení pojednávania za dobu 59 mesiacov, a to napriek urgencii zo 16. decembra 2014 adresovanej do príslušného spisu a sťažnosti na prietahy z 5. februára 2016 adresovanej predsedníčke okresného súdu. Poukázali na katastrofálny stav strechy bytového domu, k oprave ktorej nie je možné pristúpiť pre prebiehajúce súdne konanie a prerušené stavebné konanie.

4. Porušenie svojich práv videli sťažovatelia v tom, že *«OS BA I je pri prejednávaní veci Sťažovateľov dlhodobo nečinný, čím spôsobil v tomto konaní zbytočné prietahy, čo bolo čiastočne potvrdené aj Upovedomením predsedníčky OS BA I. Sťažovatelia poukazujú zároveň na to, že ani po vydaní Upovedomenia nedošlo v ich veci k odstráneniu zbytočných prietáhov a tieto zbytočné prietahy naďalej pretrvávajú, čo ich viedlo k podaniu tejto sťažnosti»*. Poukazovali pritom na konštantnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej ako „ESLP“) s tým, že podľa ich názoru všetky relevantné kritériá pre vyslovenie prietáhov v konaní boli splnené.

5. Sťažovatelia navrhli vydať nález v znení:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],
[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]
na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy
Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6
ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, postupom Okresného súdu
Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn.: 18 C/121/2011, porušené bolo.

3. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn.: 18C/121/2011
prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

4. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa priznáva
finančné zadosťučinenie, každému z nich v sume 5.000,00- EUR (slovom päťtisíc eur), ktoré
je Okresný súd Bratislava I im povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto
nálezu.

5. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ],

[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia vo výške
1.908,19 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet spoločnosti
KRION Partners s. r. o., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.”

6. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním
pod zn. Spr. 3733/2016 doručeným ústavnému súdu 12. decembra 2016. Opísal priebeh
doterajšieho konania, z ktorého vyplynulo, že vo veci samej bolo rozhodnuté rozsudkom
1. decembra 2016. Okresný súd nepovažoval spor za skutkovo a právne zložitý, avšak
poukázal na správanie žalobcov, ktorí nezaplatili včas súdny poplatok za žalobu, opätovne
nereagovali na výzvy súdu, neoznámili včas zmenu svojho pobytu a neuviedli adresy
na doručovanie písomnosti žalovaným. Predĺženie konania zdôvodnil aj zmenou zákonného
sudcu štyrikrát. Okresný súd vyslovil názor, že právna neistota žalovaných netrvala

od začiatku konania, ale až od času, kedy boli vyzvaní na vyjadrenie sa k žalobe uznesením súdu z 28. januára 2015, pričom od uvedeného okamihu nedochádza k porušovaniu ich práv. V prípade vyhovenia sťažnosti navrhol okresný súd zvážiť dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia vo vzťahu k predmetu sporu. Netrval na ústnom pojednávaní.

7. K vyjadreniu okresného súdu sťažovatelia nepredložili svoje stanovisko.

8. Ústavný súd z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 18 C 121/2011 zistil, že vo veci až dosiaľ boli vykonané tieto procesné úkony:

- 20. júl 2011 – podaná žaloba na Okresnom súde Bratislava I,
- 25. október 2011 – vyzvaní žalobcovia na predloženie potrebného počtu rovnopisov žaloby a príloh,
- 7. november 2011 – vyzvaní žalobcovia na zaplatenie súdneho poplatku,
- 23. november 2011 – doručená žiadosť žalobcov na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov,
- 3. január 2012 – vyzvaní žalobcovia na predloženie potvrdenia o osobných a majetkových pomeroch na predpísanom tlačíve,
- 27. január 2012 – doručená súdu žiadosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] o nariadenie termínu pojednávania,
- 22. február 2012 – doručené súdu potvrdenie o osobných a majetkových pomeroch žalobcu v 1. rade,
- 22. január 2013 – nepriznané žalobcovi v 1. rade oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 6. november 2013 – opakované zisťovanie osobných a majetkových pomerov žalobcov,
- 22. január 2014 – urgencia predloženia potvrdenia o osobných a majetkových pomeroch,
- 26. január 2015 – žiadosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], o pokračovanie v konaní,
- 28. január 2015 – výzva žalobcov na predloženie vyplneného tlačíva na zdokladovanie osobných a majetkových pomerov; výzva žalovaných (sťažovateľov) na vyjadrenie sa k žalobe s poučením o procesných právach a povinnostiach,

- 6. marec 2015 – doručené súdu vyjadrenie žalovaných k žalobe,
- 7. október 2015 – doručované vyjadrenie žalovaných žalobcom,
- 10. február 2016 – uznesením nepriznané oslobodenie od súdnych poplatkov žalobkyni v 2. rade,
- 12. apríl 2016 – zaplatený súdny poplatok zo žaloby,
- 12. október 2016 – nariadený termín pojednávania na 1. december 2016,
- 1. december 2016 – rozhodnuté rozsudkom vo veci samej.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba

domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Uvedené platí aj vo vzťahu k osobe, voči ktorej je nárok uplatnený.

14. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie alebo v ktorom sa ocitol účastník konania na žalovanej strane.

15. Namietané konanie prebiehalo dosiaľ z prevažnej väčšiny za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov účinný do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), ktorý v § 6 prikazuje súdu v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovať tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná. Povinnosť súdu vec rýchlo prejednať a rozhodnúť vyplýva aj z ustanovenia § 100 ods. 1 OSP.

16. Pri posudzovaní otázky, či v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

17. Predmetom namietaného konania pred okresným súdom je určenie neplatnosti zápisnice zo schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Spor medzi vlastníkmi bytov pri správe spoločných vecí nie je sporom výnimočným, v dôsledku čoho je prístupná aj pomerne rozsiahla judikatúra. Vec preto nie je možné považovať za právne zložitú.

Rozsah dokazovania sa spravidla obmedzuje na listiny predkladané účastníkmi, preto vec nie je komplikovaná ani z pohľadu faktickej zložitosti.

18. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie s'ťažovateľov ako účastníkov konania v postavení žalovaných. Ústavný súd konštatuje, že správanie s'ťažovateľov nebolo príčinou namietanej dĺžky konania. Naopak, títo sa snažili docieľiť nariadenie termínu pojednávania, a urýchliť tak celé konanie urgenciou zaslanou zákonnému sudcovi, ako aj predsedovi okresného súdu. Správanie žalobcov, na ktoré poukazuje vo svojom vyjadrení okresný súd, nemôže byť pripísané v neprospech s'ťažovateľov. Ústavný súd v súvislosti s nečinnosťou žalobcov poukazuje na skutočnosť, že okresný súd ani v jednom prípade nečinnosť žalobcov nepotreštal poriadkovým opatrením.

19. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v namietanom konaní, bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatuje nečinnosť a neefektívnosť v postupe okresného súdu pri zisťovaní osobných a majetkových pomerov žalobcov a rozhodovaní o priznaní či nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, čo trvalo prakticky od 3. januára 2012 do 10. februára 2016.

20. Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnosti nezohľadnil tvrdenie predsedu okresného súdu o niekoľkonásobnom prerozdeľovaní vecí. Technické a organizačné problémy totižto nemôžu ísť na ťarchu účastníka, ktorý od súdu právom očakáva ochranu svojich práv v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

21. Uvedené skutočnosti vyúsťujú do záveru, že základné právo s'ťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 121/2011 porušené boli.

III.

22. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy druhej vety ak porušenie práv alebo slobôd podľa čl. 127 ods. 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

23. V merite veci bolo rozhodnuté okresným súdom rozsudkom v priebehu konania pred ústavným súdom. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok bol expedovaný účastníkom konania 2. januára 2017, čo nevyklučuje možnosť podania odvolania a na to nadväzujúcu činnosť okresného súdu v súlade s § 373 a nasl. Civilného sporového poriadku, teda aj možnosť ďalšieho priesahu v konaní. To viedlo ústavný súd k rozhodnutiu o prikázaní okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priesahov, a odstrániť tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzajú.

24. Sťažovatelia žiadali priznať aj primeraného finančného zadosťučinenia v sume po 5 000 € pre každého, čo zdôvodnili havarijným stavom strechy a nemožnosťou pokračovať v stavebnom konaní, ktorého súčasťou bude aj jej oprava.

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

26. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

27. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde má primerané finančné zadosťučinenie povahu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

28. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádzalo do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

29. Ústavný súd nevyhovel požiadavke sťažovateľov na finančné zadosťučinenie v uplatnenej výške zoberúc do úvahy predmet sporu, dĺžku konania, odkedy sa žalobcovia o spore dozvedeli (nie jeho dĺžku od podania žaloby, ako uvádzali sťažovatelia), a tiež skutočnosť, že okresný súd po podaní sťažnosti o žalobe meritórne rozhodol, čo vytvára predpoklad ďalšieho bezprietahového konania. Ústavný súd zároveň pripomína, že finančné zadosťučinenie nemôže kompenzovať náhradu škody.

30. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

31. Právny zástupca sťažovateľov trovy konania vyčíslil sumou 1 908,19 € za dva úkony právnej služby. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania zistil, že uplatnená suma za prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti je vyčíslená v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Pri spoločnom zastúpení sťažovateľov bola základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby znížená o 50 % v súlade s § 13 ods. 2 vyhlášky, čo pri 1/6 výpočtového základu na rok 2016 predstavuje sumu 71,50 € a pri zastúpení 11 sťažovateľov sumu 786,50 € (71,50 x 11). Preto trovy právneho zastúpenia boli priznané v požadovanej sume 2 x 786,50 €, 2 x režijný paušál 8,58 €, k čomu bola prirátaná 20 % DPH vo výške 318,03 €, teda celkovo v sume 1 908,19 €.

32. Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

;

33. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2017